

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. III. 30.027/2012/17. szám

A Debreceni Ítéltábla a PK-ECONO Pénzügyi, Gazdasági Tanácsadó Kft. (fél címe 2 szám, felszámolóbiztos: Vancsa Mária - felszámoló szervezet címe) felszámoló megbízásából eljáró Szénás Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: Dr. Szénás Tamás ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) I. r. és felperes neve (felperes címe) II. r. felpereseknek-, a Dr. Balogh Ádám Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: Dr. Balogh Ádám ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) I. r., alperes neve (alperes címe) II. r., a személyesen eljáró alperes neve (alperes címe) III. r., a személyesen eljáró alperes neve (alperes címe) IV. r. és a Dr. Balogh Ádám Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: Dr. Balogh Ádám ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) V. r. alperesek ellen, vállalkozói díj megfizetése és egyéb iránt indított perében, a ... Megyei Bíróság 2011. szeptember 30. napján kelt 8.G.../2008/85. számú ítélete ellen, az I. r. felperes részéről 89. sorszám alatt benyújtott - Gf. 14. sorszám alatt kiegészített -, és az I-II. r. alperesek részéről 87. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit helybenhagyja.

Kötelezi az I. r. felperest, hogy fizessen meg az I-II. r. alpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 15 napon belül 25 400 (Huszonötezer-négyszáz) Ft másodfokú perköltséget, az államnak - külön felhívásra - 340 500 (Háromszáznegyvenezer-ötszáz) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság - a bizonyítási eljárást követően - 85. sorszámon meghozott ítéletében kötelezte a II. r. alperest, hogy fizessen meg az I. r. felperesnek 15 napon belül 1 615 200 Ft-ot, annak a 2007. május 10-től a kifizetés napjáig járó, az ítélet rendelkező részében időszakonként eltérően meghatározott mértékű késedelmi kamatát.

Megállapította, hogy a ...-i Hírek 2007. júliusi lapszámában megjelent „Több nap, mint kolbász” című újságcikk következő részei valótlan tényállításokat tartalmaznak:

„A projekt tervezésére és kivitelezésére a Cs. Kft. kapott megbízást, az engedélyezési terveket a cég alvállalkozói, F.A. és I.Gy. készítették”.

Kötelezte a II. r. alperest, hogy a ...-i Híreknek az ítélet jogerőre emelkedését követően megjelenő lapszámában, nyilatkozattal adjon nyilvános elégtételt a jogerős ítélet rendelkező részének és indokolásának a megállapított valótlan tényközlésre vonatkozó részeinek közlésével. Ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította.

Az I-II. r. alperesek, mint egyetemleges jogosultak javára az I. r. felperest 682 050 Ft, a II. r. felperest 120 000 Ft perköltség 15 napon belül történő megfizetésére kötelezte.

Az ítéletben megállapított - a fellebbezések elbírálása szempontjából lényeges - tényállás szerint az építőipari tevékenységgel is foglalkozó I. r. felperes - amelynek többségi tulajdonosa és ügyvezetője a II. r. felperes - az I. r. alperes megrendelésére 2002-ben elkészítette a ...-i Általános Iskola 8 tanteremmel történő bővítésének építési engedélyezési tervdokumentációját, amely alapján az illetékes építésügyi hatóság a 2003. szeptember 1-jén jogerőre emelkedett határozatával engedélyezte az általános iskola 8 tanteremmel való bővítését.

A 2006. május 30-án megkötött vállalkozási szerződéssel pedig a II. r. alperes megrendelésére az I. r. felperes elvállalta az engedélyezett építési tevékenység kivitelezési, műszaki, gazdasági terveinek elkészítését is, ennek keretében az építészeti, tartószerkezeti, épületgépészeti tervek elkészítését, és a meglévő épület vizsgálatát, 2006. augusztus 30-ai teljesítési határidővel, bruttó 9 597 600 Ft vállalkozói díj ellenében.

A II. r. alperessel kötött szerződés alapján a kivitelezésre vállalkozó N. Kft. az iskolaépület III. emeletének ráépítésénél a felperes által készített engedélyes tervektől eltérő, az általa javasolt célszerű műszaki megoldásnak megfelelő áttekintésére tett javaslatot, amelyet az I. r. felperes az I. r. alperes jegyzőjével kötött megállapodás alapján elvállalt, vállalva egyben a lift beszereléséhez kapcsolódóan a szükséges földempanel bontási munkák és egyéb járulékos munkafolyamatok tervezői művezetését is.

Az elkészítendő építészeti és statikai tervek teljesítésének határidejét a felek a szerződésben szakaszosan, egyes épületrészek tekintetében külön-külön időpontban, de 2006. szeptember 30-ai végső határidővel állapították meg.

Ezt követően az I. r. felperes 2006. augusztus 22-ei jelölésű tervvázlatokat, majd 2006. szeptemberi dátumozással kiviteli terveket készített. A kivitelező viszont azt jelezte az I. r. alperes megrendelő felé, hogy a konyha statikai terveit nem adta át a vállalt határidőn belül, ezért a kivitelezési munkák folytatásában akadályoztatva van.

Ezt követően az I. r. felperes építész és statikus tervezői, a II. r. felperes, a műszaki ellenőr, valamint a kivitelező képviselői többször is egyeztetést tartottak az iskolaépületek zárófödém és tetőszerkezet célszerű műszaki megoldása tárgyában. Az I. r. felperes 2007 márciusában újabb kiviteli terveket is készített, március 5-én pedig a kivitelező képviselőjével és a beruházás műszaki ellenőrével tartott egyeztetés keretében a konyhaépületet érintően még szükséges tervek (a főépület és konyhaépület III. emeleti tartószerkezetek és a zárófödém, hagyományos fatetőszerkezet tervezését és manzárd jellegű oldalfal elhagyásának) áttekintését vállalta. Utóbbiak vonatkozásában azonban az I. r. felperes és a kivitelező között nem jött létre külön szerződés. A vállalkozói díjban és határidőkben való megegyezés hiányában, az erre vonatkozó tervezési munkákat a kivitelező más tervezővel készítette el.

A ...-i Általános Iskola bővítésével kapcsolatban a kivitelezést végző N. Kft. és a megrendelő II. r. alperes között a ... Megyei Bíróságon indult per volt folyamatban, amelyben - a Debreceni Ítéltábla Gf.III.../2010/4. számú ítéletével helybenhagyott ítéletében - a bíróság a II. r. alperest a kivitelező javára 18 871 541 Ft pótmunkadíj és annak kamatai megfizetésére kötelezte.

A II. r. alperes 2007. október 24-ei kérelmére pedig a ...-i Városi Bíróság előzetes bizonyítási eljárást folytatott le a ...-i tanuszoda tervezési és kivitelezési munkáinak megfelelőségére.

A II. r. alperes által alapított I. r. alperes részéről kiadott, és a III. r. alperes által szerkesztett „...-i Hírek” című napilapban 2007 februárjától augusztusig cikksorozat jelent meg az iskolabővítés kapcsán, amit a IV. r. alperes írt. Valamennyi írás tartalma utalt az I. r. felperes építész munkájára, az iskolabővítés kapcsán általa szolgáltatott engedélyes és kiviteli tervek hiányosságaira, annak késedelmes teljesítésére, és az önkormányzatot terhelő többletfizetési kötelezettségekben megnyilvánuló következményeire.

A felperesek 2008. január 23-án terjesztették elő többirányú keresetüket az elsőfokú bíróságnál.

A módosított kereseti kérelmükben az I. r. felperes javára az I-II. r. alpereseket egyetemlegesen 3 000 000 Ft, és annak a 2007. július 5. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni, elsődlegesen vállalkozói díjtartozás, másodlagosan jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése címén.

A II. r. felperes állította, hogy a II. r. alperessel 2006. május 30-án kötött szerződésüket közös megegyezéssel többször módosították, és ebből adódóan az eredetihez képest több alkalommal új tervekkel kellett készítenie, amelyek ellenértékét a II. r. alperes nem fizette meg, mint ahogyan nem egyenlítette ki az iskolabővítés kapcsán, szerződés alapján végzett tervezetói művezetés ellenértékét sem.

Azt állítva pedig, hogy a II. r. alperes képviselő-testületének 2007. január 29-ei ülésén (amelyről a ...-i Kábeltelevízió felvételről közvetítést adott) az V. r. alperes alpolgármesternek az iskolaépítéssel összefüggő gondokról adott tájékoztatása keretében a felperesre vonatkozóan tett, a keresetben részletesen idézett nyilatkozataival a felperesre vonatkozó valótlan tényállításokat tett, illetőleg híresztelt, valamint való tény hamis színben tüntetett fel, és ezekkel az alperesek megsértették mindkét felperesnek a jó hírnévhez fűződő személyiségi jogát.

Kérték annak megállapítását, hogy a ...-i Hírek című időszakos lapban a IV. r. alperes írásaként megjelent „Üröm az örömben” című cikkben közzétett, a 2007 május hónapban a IV. r. alperes írásaként „Egy szerződés furcsaságai” című cikkben, a 2007 június hónapban a IV. r. alperes írásaként megjelent „Hasonlóságok” című cikkben, a 2007 július hónapban a IV. r. alperes írásaként közzétett „Több nap, mint kolbász” című cikkben, a 2007 augusztus hónapban a IV. r. alperes írásaként közzétett „Sérti a Kft. személyiségi jogait” című cikkben, a 2007 márciusában a IV. r. alperes írásaként közzétett „Váratlan gondok lassítják a munkát” címmel megjelent cikkben a keresetlevélben részletesen körülírt, a felperesekre vonatkozó valótlan tényállításokkal és híresztelésekkel is megsértették az alperesek a felperesek jó hírnévhez fűződő személyiségi jogait.

E jogsértés megállapítása mellett kérték, hogy a bíróság kötelezze az alpereseket a jogsértés abbahagyására, és tiltsa el őket a további jogsértésektől, kötelezze az alpereseket elégtétel adására akként, hogy a perbeli jogerős ítélet rendelkező részét a ...-i Kábeltelevízió délutáni adásában fő műsoridőben, illetve a ...-i Hírek két egymást követő számában az első oldalon saját költségükön tegyék közzé, továbbá kötelezze az I-II. r. alpereseket egyetemlegesen az I. r. felperes javára 5 000 000 Ft, a II. r. felperes részére 2 000 000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére is.

Az alperesek az érdemi ellenkérelmükben valamennyien a kereset elutasítását kérték.

Az ellenük vállalkozói díj, illetőleg jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése címén érvényesített kereseti kérelemmel szemben az I-II. r. alperesek azzal védekeztek, hogy a felperesek által 2006 szeptember hónapban készített kiviteli tervdokumentációk hiányosak voltak, a statikai terveket hiányosan bocsátották rendelkezésre, ami az építkezés elhúzódnak eredményezte, és a megrendelőnek többletköltségeket okozott.

Az alperesek tagadták az I. r. felperesnek azt az állítását, hogy 2006. december 19-én tervmódosításra került sor, illetőleg, hogy 2006. szeptember hónapot követően az I. r. alperes újabb tervdokumentációt, vagy megvalósulási tervet készített.

A személyiségi jog megsértésének megállapításával kapcsolatos kereseti kérelem elutasítását arra hivatkozva kérték, hogy a felperesek által kifogásolt kijelentések véleménynyilvánítást tartalmaztak.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében megállapította, hogy „A helyi önkormányzatokról” szóló 1990. évi LXV. törvény (Öt.) 9. § (1) bekezdésének, és a 80. § (1) bekezdésének rendelkezéseiből következően 2006. május 30-án a ...-i Általános Iskola 8 tanteremmel való bővítése kiviteli terveinek elkészítésére az I. r. felperes és a II. r. alperes között jött létre szerződés, függetlenül attól, hogy abban megrendelőként az I. r. alperes van feltüntetve.

Az I-II. r. alperesek vitatásával szemben a felperesek álláspontját osztotta abban, miszerint a 2006. augusztus 15-ei egyeztetés során a szerződést a felek akként módosították, hogy az iskolaépület III. emeletének ráépítésénél - a pályázati kiírásban szereplő engedélyes tervektől eltérő - a kivitelező által javasolt célszerű műszaki megoldásnak megfelelő áttervezését az I. r. felperes elvégzi. Ehhez ugyanis a település jegyzője hozzájárult, és bár e szerződéses folyamatban nem volt jogosult a II. r. alperes képviselőre, álképviselőként tett hozzájáruló nyilatkozatát a II. r. alperes képviselőre jogosult személyek ráutaló magatartásukkal utóbb jóváhagyták. Ez pedig azt eredményezte, hogy a felek a 2006. május 30-án megkötött tervezési szerződést közös megegyezéssel módosították, és ekként az alapszerződés 5.) pontja szerint az I. r. felperest előre nem látható szükséges műszaki megoldások, vagy a tervezési feladat megrendelő általi módosítása esetére módosított tervezési díj illette meg.

E tervezési díj összegét az elsőfokú bíróság - a lefolytatott szakértői bizonyítás eredményeként Sné G.M. és Kné Sz.M. igazságügyi műszaki szakértők egybehangzó véleményének elfogadásával és annak alapján - a tervezési szerződésben meghatározott 9 597 600 Ft díj (statikai munkarészre eső) 20 %-ában, 1 248 000 Ft-ban határozta meg.

Az elsőfokú bíróság jogi álláspontja szerint a módosított tervek elkészítéséért az I. r. felperest az ilyen összegben felszámított vállalkozói díj megilleti, függetlenül attól, hogy az áttervezett munkarészeket a II. r. alperes felhasználta-e, vagy sem. Ezért nem tulajdonított

jelentőséget az alperesi védekezésben hangsúlyozott annak a ténynek, hogy a módosított tervek nem lett megvalósítva.

Amiatt pedig, hogy az elsőfokú bíróság megállapította, miszerint a 2006. augusztus 15-ei egyeztetés során a felek a lift beépítésével kapcsolatos bontási és helyreállítási munkákhoz kötődő tervezői művezetés ellátásában is megállapodtak, amely feladatot az eredeti tervezési szerződés nem tartalmazta, ezt a II. r. alperes részéről (álképviselő útján) utólag bejelentett olyan új megrendelői igénynek tekintette, amelyért a Ptk. 403. § (4) bekezdése szerint a vállalkozó külön díjazásra tarthat igényt. Az I. r. felperesnek e címen járó díj összegét pedig az igazságügyi szakértői bizonyítás eredményeként 367 200 Ft-ban találta megállapíthatónak.

Mindezeket meghaladóan azonban az I-II. r. alperesek álláspontját osztotta arra vonatkozóan, hogy a 2006. december 19-ei megbeszélésen újabb szerződésmódosításra, és újabb tervek megrendelésére a II. r. alperestől nem került sor. Azt ugyanis a lefolytatott bizonyítási eljárás során az I. r. felperes nem tudta bizonyítani, hogy a tervezési ajánlatot közvetlenül a N. Kft, mint kivitelező felé tette, akivel azonban megegyezni nem tudtak, ezért az önkormányzat hozzájárulásának nincs is jelentősége. Ezért a felperes a jogszerű tervezői díjon felüli - általa bruttó 2 000 000 Ft-ban megjelölt - díjigényét szerződéses igényként alappal nem érvényesíthette.

Az elsőfokú bíróság a jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése iránti keresetet sem találta megalapozottnak, mivel annak valamennyi törvényi feltétele együttes fennállását az I. r. felperes nem tudta bizonyítani.

A lefolytatott igazságügyi szakértői bizonyítás eredményeként az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a záró szintre vonatkozóan átadott statikustervek egyes részeit a kivitelező N. Kft. felhasználta, az I. r. felperes tervei alapján került ugyanis megvalósításra a tornaterem feletti magas tető és homlokzati R1 és R3 részletekkel megtervezett épületrész. Ezáltal azonban nem a II. r. alperes önkormányzat, hanem a perben nem álló N. Kft. gazdagodott az I. r. felperes rovására. Ennél fogva az ezekre a munkarészekre igényelt tervezői díjat (amit az aggálymentes szakértői vélemények alapján 576 000 Ft-ban talált megállapíthatónak) az elsőfokú bíróság a II. r. alperessel szemben nem tartotta érvényesíthetőnek.

Az elsőfokú bíróság ezekkel az indokokkal a vállalkozói díj, illetőleg jogalap nélküli gazdagodás visszatérítése címén érvényesített kereseti kérelem alapján az I. r. felperes javára a II. r. alperest (1 248 000 + 367 200) 1 615 200 Ft megfizetésére kötelezte, ezt meghaladóan pedig elutasította.

A továbbiakban az elsőfokú bíróság mindenekelőtt azt rögzítette, hogy a II. r. alperes által működtetett helyi kábeltelevízió közvetítésében az V. r. alperes nyilatkozatában elhangzott hírnévrontó kijelentések, valamint a II. r. alperes által alapított I. r. alperes részéről kiadott időközi lapban a III. r. alperes által főszerkesztett számban a IV. r. alperes írásaként megjelent sajtóközleményekben közzétett hírnévrontó közlések miatt a felperes a keresetében személyiségvédelmi igényt mindegyik alperessel szemben érvényesíthetett.

A kialakult bírósági gyakorlatra utalva leszögezte azt is, hogy a kábeltelevízió által közvetített nyilatkozat és az újságcikkek tekintetében is a nyilatkozat, illetőleg a cikk teljes tartalmát és szövegösszefüggéseit vizsgálta a Ptk. 78. §-ának (1)-(2) bekezdése alapján annak eldöntésénél, hogy a felperes által a keresetében kiemelt sérelmesnek tartott szövegrészek tekintetében megvalósult-e a személyiségi jogsértés.

E vizsgálat eredményeként az elsőfokú bíróság - az ítéletében részletesen indokolva - az alábbi megállapításokra jutott:

Az V. r. alperes a ... Önkormányzatának Képviselő-testületi ülésén tett - a ...-i Kábeltelevízió által közvetített - felszólalásában nem állított valótlan azzal, hogy az I. r. felperes által az építési engedély iránti kérelemhez (tehát az építésügyi hatósági eljáráshoz) elkészített terveknek is voltak statikai szempontból szakmai hiányosságai, hogy az engedélyes tervdokumentáció, illetve a kiviteli tervek műszaki leírásainak és statikai munkarészeinek hiányosságaival okozati összefüggésben az alperesi önkormányzatnak többletkiadásai merültek fel, és hogy az I.r. felperes 250 000 Ft-os bérleti díjért adott bérbe három tantermet.

Azzal a sérelmezett kijelentéssel kapcsolatban pedig miszerint ugyanaz a Kft. adja bérbe a helyiségeket, amely a rossz terveket szolgáltatta, és „Vajon miért született ez a rossz statikai terv” a bíróság azt állapította meg, hogy az véleménynyilvánítás volt, amelynek kifejezőmódja nem bántó, nem durván sértő, ezért nem alapozza meg a személyiségvédelmet.

A ...-i Hírek 2007. februári lapszámában „Üröm az örömben” címmel megjelent újságcikkben szereplő, a felperesek által a keresetükben sérelmezett azzal a kijelentéssel miszerint „Időközben kiderült, hogy a tanintézetben tervezett átalakításokat csak az épület statikai megerősítését követően lehet megkezdeni”, valamint azzal, hogy „a felperesi tervszolgáltatás hiánya okozott többletköltséget” a IV. r. alperes újságíró nem állított valótlan ságot.

Ugyancsak megfelel a való tényeknek, hogy az önkormányzat által bérelt 3 tanterem bérleti díját a felperesi cég kapta, így ez sem lehet személyiségvédelem alapja.

A ...-i Hírek márciusi lapszámában megjelent „Váratlan gondok lassítják a munkát” című írásnak a felperesek esetében kiemelt sérelmezett részei nem tartalmazzak a felperesekre vonatkozó új állítást, amellyel kapcsolatban a perben már értékelt bizonyítékok alapján ne nyert volna igazolást a közlések valóságtartalma. A cikknek az építkezést érintő összegzése is a valóságban megfelelően foglalja össze a történeteket, megfelel ugyanis a valóságnak, hogy a tervek statikailag nem voltak teljes körűek, sőt lényeges szakmai hiányosságaik voltak.

A ...-i Hírek 2007. májusi lapszámában megjelent „Egy szerződés furcsaságai” című írásnak a felperesek keresetében sérelmezett az a kitétele is megfelel a valóságnak, hogy a 2003-ban irányadó árak alapján vállalta a tervezési munkákat az I. r. felperes. Az ehhez fűzött, szintén sérelmezett szöveg pedig az újságíró részéről olyan értékítélet (vélemény, bírálat), amely önmagában ugyancsak nem ad alapot személyiségvédelemre.

A ...-i Hírekben 2007 júniusában megjelent „Hasonlóságok” című írásban közzétett, a keresetben kiemelt kitételek pedig olyan értékítéletet juttatnak kifejezésre, amelyek egyébként is az önkormányzatra és nem a felperesekre vonatkoznak.

Mindezekkel indokolva az elsőfokú bíróság elutasította a felpereseknek azokat a kereseti kérelmeit, amelyekben a ...-i Kábeltelevízióban közvetített képviselő-testületi ülésen, illetőleg a megjelölt sajtócikkekben közölt kijelentéseik miatt az alperesekkel szemben a személyiségi joguk megsértésének megállapítását és egyéb objektív és szubjektív jogkövetkezmények alkalmazását kérték.

A ...-i Hírekben 2007 júliusában közölt „Több nap, mint kolbász” című írásban ugyanakkor - az elsőfokú bíróság megállapítása szerint - valótlan (az objektív valóságnak meg nem felelő) tényállítás volt az, hogy a projekt tervezésére és kivitelezésére az I. r. felperes kapott megbízást, az engedélyes terveket a cég két alvállalkozója F.A. és I.Gy. készítették. Ezzel szemben a valóság az, hogy a tanuszoda kivitelezését a G. Kft. kezdte el, az I. r. felperes az uszoda kivitelezésével kapcsolatosan csak 2004. február 17-én, illetve 2004. március 1-jén kötött vállalkozási szerződést, és így valójában a G. Kft. által már elkezdett munkákat folytatta. Az építkezés felelős műszaki vezetője 2004. február 17-e után valóban a II. r. felperes volt (tehát az újságcikk e tekintetben már megfelel a valóságnak).

A ...-i Városi Bíróságon PK.../2007. szám alatt lefolytatott előzetes bizonyítási eljárás során a tanuszoda szakértő által felmért állapota és a megállapított hibák közül a 2004. február 17-ei állapotot követő időszakhoz, azaz „az I. r. felperesi kivitelezéshez” kizárólag az acélszerkezetek korróziós meghibásodása, a vápacsatorna meghibásodása, és a megfelelő ürítő vezeték kiépítésének a hiánya köthető.

A cikknek tehát a tervezési hiányosságokat részletező, illetve a tervekől eltérő kivitelezéshez kapcsolt problémákat említő szövegrészei - az erre vonatkozó írásrészeket a teljes szövegösszefüggésben értelmezve - valótlanságot tartalmaznak, illetve a valóságot hamis színben tüntetik fel.

Mivel a IV. r. alperes e cikke összességében azt sugallja, hogy az uszoda valamennyi tervezési és kivitelezési hibája az I. r. felperesnek róható fel, az erre vonatkozó szövegrészek alkalmasak arra, hogy az I. r. felperes, mint építész vállalkozás helyi társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolja.

Mindezekkel az indokokkal találta részben alaposnak - az ítélete rendelkező részében írtak szerint - a felperesek alperesekkel szemben előterjesztett személyiségi joguk megsértésének megállapítása (Ptk. 84. § (1) bekezdés a.) pontja) iránti és egyúttal a II. r. alperesnek a saját költségén nyilatkozattal történő elégtétel adására kötelezésére irányuló (c. pont) kereseti kérelmeket.

Ugyanakkor nem találta alaposnak a jogsértés megállapításán túl a felpereseknek a Ptk. 84. § (1) bekezdés b.) pontjára alapított, az alpereseknek a jogsértés abbahagyása kötelezésére, és további jogsértéstől való eltiltására irányuló, illetőleg a nem vagyoni kártérítés iránti kereseti kérelmét, figyelemmel arra a megállapításra, hogy a per tárgyát képező cikksorozatot követően nem jelent meg újabb írás a ...-i Hírekben. A felperesek a perben nem tudták bizonyítani, hogy az adott újságcikk miatt hátrányosan változott a Kft., illetve a II. r. felperes megítélése, az a helybeli lakosok negatív értékelését vonta maga után olyan mértékben, amely a következetes bírósági gyakorlat szerint a nem vagyoni kártérítés megítélését indokolná.

Ezzel összefüggésben az elsőfokú ítélet indokolása kifejti: a felperesek által bejelentett tanúk ilyen súlyos következményekről, a felpereseket, mint építészeket elítélő véleményekről nem számoltak be, a II. r. felperes fiainak ezt alátámasztó tanúvallomását pedig az elsőfokú bíróság nem fogadta el bizonyítékként, mert nevezetteket nem találta elfogulatlanoknak.

Megjegyezte továbbá, hogy a felperesek által hivatkozott bevételkiesés, a megrendelések elmaradása okozta kár, mint elmaradt haszon egyébként sem a nem vagyoni, hanem a vagyoni kár körébe tartozik.

A túlnyomórészt pervesztes I. r. felperest a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I-II. r. alperesek, mint egyetemleges jogosultak részére a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.

§ (2) bekezdés a.) pontja, és a 4/A. §-a alapján megállapított ügyvédi munkadíj, és a II. r. alperes által előlegezett szakértői költség pervesztességére eső részének megfizetésére.

A II. r. felperest pedig - miután az I-II. r. alperesek 2 000 000 Ft nem vagyoni kártérítés egyetemleges megfizetésére kötelezése iránti kereseti kérelmében teljes egészében pervesztés lett - a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte utóbbiak részére ügyvédi munkadíjból álló perköltség megfizetésére.

Ezen túl perköltség viseléséről nem rendelkezett, tekintettel arra, hogy a III-IV-V. r. alpereseknek perköltsége nem merült fel.

Az ítélet ellen az I. r. felperes és az alperesek jelentettek be fellebbezést.

Az ítélet a III-IV-V. r. alpereseknek az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása, a felpereseknek javukra perköltség megfizetésére kötelezése iránt előterjesztett fellebbezését a 2012. július 28. napján jogerőre emelkedett 13. sorszámú végzésével hivatalból elutasította.

Az I. r. felperes az ítélet módosított keresete szerinti megváltoztatását kérte akként, hogy a másodfokú bíróság a II. r. alperes - elsődlegesen vállalkozói díjtartozás, másodlagosan jogalap nélküli gazdagodás jogcímén megítélt - marasztalásának főösszegét 3 000 000 Ft-ra emelje fel, „a II. r. felperes terhére megítélt 2007. július 5. napjától a kifizetés napjáig meghatározott törvényes kamatainak változatlanul hagyása mellett”. Ezen kívül az I-II. r. alperesek kötelezését kérte egyetemlegesen 5 000 000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére, valamint a másodfokú eljárással felmerült perköltségei megtérítésére is.

Másodlagosan - arra az esetre, ha az ítélet a II. r. alperes fellebbezési kérelmét nem látja megalapozottnak - az elsőfokú bíróság ítéletének a Pp. 252. §-ának (2) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróságnak újabb tárgyalás lefolytatására, és újabb határozat hozatalára utasítását kérte.

Az ilyen módon előterjesztett fellebbezési kérelmeit - az ítélet külön felhívására - az alábbiakkal indokolta: az I. r. felperes korábbi képviselőjének álláspontja szerint az elsőfokú eljárás során a perbe bevont szakértők nem rendelkeztek olyan kompetenciával, amely a szakvéleményük elkészítésére jogosította volna fel őket. Ebből eredően az elsőfokú eljárásban megállapított tervezési pótdíj összege nem helytálló, ez a tény pedig kihat az ítélet teljes egészére.

Álláspontja szerint a II. r. alperes „érdekében” készült el az általános iskola statikai terve, így a jogalap nélküli gazdagodás a II. r. alperest „gazdagította és nem a kivitelező gazdasági társaságot.”

Az I-II. r. alperesek a fellebbezésükben kérték: az ítélet a II. r. alperesek részére megítélt perköltség megfizetésére kötelezését változtassa meg, a felperesek keresetét utasítsa el, és kötelezze őket az eljárással felmerült költségek viselésére.

Fellebbezésük indokolásában továbbra is vitatták a tervezői díj összegét, mivel az I. r. felperes a statikai terveket hiányosan bocsátotta a II. r. alperes rendelkezésére, ezért az önkormányzatnak új terveket kellett készíttetnie. Az új tervek készíttetése többletköltséget, és az építkezés elhúzódnak eredményezte.

Arra is hivatkoztak, hogy a felperes személyiségi jog megsértésén alapuló igénye alaptalan, mert a kifogásolt állítások csak véleményeket fogalmaztak meg, és a tényközlések valóságtartalma nem vitatható.

Az I. r. felperes fellebbezésére tett ellenkérelmükben az I-II. r. alperesek - tartalma szerint - az elsőfokú bíróság ítéletének az I. r. felperes által fellebbezett rendelkezései helybenhagyását, és másodfokú perköltségekben történő marasztalását kérték.

Változatlanul fenntartották a perben „eddig előadottakat”, kiegészítve azzal, miszerint kizárt az önkormányzat oldalán bekövetkező jogalap nélküli gazdagodás is, mivel a hiányos tervek miatt volt szükség új tervek elkészíttetésére.

Az ítéletábra az I. r. felperes, valamint az I-II. r. alperesek fellebbezését a Pp. 256/A. § (1) bekezdésének f.) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el, mivel a felek képviselő felhívás ellenére a Pp. 256/A. § (3) bekezdése szerinti 8 napos határidőben tárgyalás tartását írásban nem kérték.

Az elsőfokú bíróság ítéletének a II. r. felperes keresetét teljes egészében elutasító és őt az I-II. r. alperesek javára perköltség megfizetésére kötelező, senki által nem fellebbezett, így ebben a részében a Pp. 228. §-ának (3) bekezdése jogerős rendelkezéseit az ítéletábra a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése szerint nem érintette.

Az I. r. felperes és az I-II. r. alperesek fellebbezése alaptalan.

Előrebocsátja az ítéletábra, hogy miután a Pp. 235. §-ának (1) bekezdése kötelezően előírja, hogy a fellebbezésben meg kell jelölni, hogy a fél a megtámadott határozat megváltoztatását mennyiben és milyen okból kívánja, a másodfokú bíróság pedig csak a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálhatja felül az elsőfokú határozatot (Pp. 253. §-ának (3) bekezdése), ezért a jelen esetben is eljárásjogi jelentősége van annak, hogy az I. r. felperes, illetőleg az I-II. r. alperesek milyen okokra alapították a fellebbezésüket.

Az I. r. felperes 2011. december 8-án kelt, és az elsőfokú bírósághoz 2011. december 12-én 89. sorszám alatt benyújtott fellebbezéséből nem tűnt ki, hogy milyen okokra alapítja a jogorvoslati kérelmét, ezért a fellebbezési kérelme nem felelt meg a Pp. 235. § (1) bekezdésében meghatározott jogszabályi követelményeknek.

Ennek tényét észelve az ítéletábra a 2012. június 1-jén kelt 11. sorszámú végzésében a fellebbezés hiányainak pótlására hívta fel az I. r. felperest, amelynek a 2012. augusztus 30-án benyújtott 14. sorszámú beadványában tett eleget, így az általa ebben előadottak, illetőleg az I-II. r. alperesek 87. sorszám alatt benyújtott fellebbezési kérelme és annak indokai határozták meg a jelen másodfokú eljárás kereteit.

Az ítéletábra - szemben az I. r. felperes fellebbezési hivatkozásával - az elsőfokú bíróság részéről nem talált olyan eljárásjogi szabálysértést megállapíthatónak, amely az elsőfokú eljárás megismétlését szükségessé, vagy indokoltá tenné.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében a fellebbezésekkel érintett körben, azaz az I. r. felperes által támasztott tervezői díj igény vonatkozásában a tényállást a jogvita elbírálásához

szükséges mértékben feltárta, az abból levont jogi következtéseivel, érdemi döntésével és annak az ítéletben kifejtett indokaival az ítéltábla is mindenben egyetért.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az I. felperes és a II. r. alperes között a Ptk. 389. §-a szerinti vállalkozási, ezen belül is a Ptk. 408. §-ának (1) bekezdése szerint minősülő tervezési szerződés jött létre.

A perbeli bizonyítékok helyes értékelésével helytálló következtetést levonva állapította meg azt is, hogy a II. r. alperes az I. r. felperesnek 2006. augusztus 15-én a kiviteli tervdokumentációnak a kivitelező által javasolt „célszerű műszaki megoldás” szerinti átdolgozására is megrendelést adott, amelynek az I. r. felperes általi elfogadásával a felek az eredeti szerződésüket módosították. Ennek során - a nem vitás tényállás szerint - a felek a pótmegrendelés teljesítése esetén az I. r. felperesnek járó tervezési díj összegében is megállapodtak, így az I. r. felperes a kiviteli tervek elkészítéséért vállalkozói díj címén követelhet ellenszolgáltatást.

Nem fogadta el az ítéltábla az I. r. felperesnek a keresetben érvényesített vállalkozói díjigénye elsőfokú bíróság részéről történt részbeni elfogadásának alapjául megjelölt, a perbe vont szakértői vélemények megalapozatlanságával kapcsolatos fellebbezési álláspontját. Annak tisztázása, hogy a pályázati kiírásban szereplő engedélyes tervektől eltérő, a kivitelező részéről javasolt műszaki megoldásnak megfelelő áttekintést eredményező, és nem vitásan az I. r. felperes által készített tervdokumentációk elkészítése ún. „műszakilag szükséges munka” (Ptk. 403. § (4) bekezdés második fordulata), avagy pótmunka (Ptk. 403. § (4) bekezdés I. fordulat) volt, olyan kérdések megválaszolását igényelte, amelyben különleges szakértelem hiányában a bíróság nem foglalhatott állást.

Ezért a Pp. 177. § (1) bekezdésének megfelelően járt el az elsőfokú bíróság, amikor - éppen a felperesek indítványára - e kérdések tisztázása érdekében szakértői bizonyítást rendelt el.

Az kétségtelen, hogy abban az esetben, ha az áttekintés érdekében végzett tervezői munkáért - a fentiek tisztázása után - az I. r. felperesnek tervezői díj jár, e díj mértékének megállapítása a bíróság feladata. Ugyanakkor a feleknek a szükséges tervmódosítások esetére az I. r. felperesnek járó tervezési díj mértékének megállapítására vonatkozó szerződési megállapodása miatt a jelen esetben a perben felmerülő szakkérdés volt az is, hogy az I. r. felperes által áttekintett kiviteli tervdokumentáció, illetőleg az I. r. felperes által elvállalt és ténylegesen elvégzett tervezői művezetés az eredetileg kikötött tervezési díjhoz képest milyen ellenértéket képviselt. E szakkérdés megválaszolásának körébe, tehát a szakértő kompetenciájába tartozott annak megállapítása is, hogy a szakkérdés megválaszolásához milyen kiinduló adatokra, okiratokra, bizonylatokra, mérésekre, vagy egyéb információkra van szükség.

Nem sértette meg az elsőfokú bíróság a szakértők kirendelését szabályozó Pp. 177. § (2) bekezdését sem, mivel a fenti szakkérdések tisztázására szakértői intézményt - az Igazságügyi Szakértő és Kutatóintézetek ...-i Intézetét - rendelt ki, így fel sem merülhet, hogy olyan szakértő bevonására került volna sor a perben, amely (aki) nem rendelkezett olyan kompetenciával, amely a szakvélemény elkészítésére feljogosította volna.

Megjegyzzi az ítéltábla, hogy az I. r. felperes ezzel kapcsolatos fellebbezési kifogása az elsőfokú eljárás során tett nyilatkozatai tükrében másként nem volt értelmezhető. A felterjesztett iratokból ugyanis az állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság kirendelésére az Igazságügyi Szakértő és Kutatóintézetek ...-i Intézete részéről eljáró Kné Sz.M. építész és ingatlanforgalmi igazságügyi szakértőnek a perben 34. sorszám alatt benyújtott

igazságügyi mérnökszakértői véleményével kapcsolatban az I. r. felperes már a 2009. június 18-án 7.G.../2008/37. sorszám alatt előterjesztett észrevételében kifogásolta, miszerint „az eljáró szakértő statikai szakkérdésekben nem jártas, következésképpen a bíróság e körben meglévő szakértői ismeretei hiányát véleményével nem tudja pótolni”. Erre tekintettel a szakértőnek kiegészítő szakértői vélemény adására kötelezését, és ennek során társszakértő, igazságügyi statikus szakértő bevonására utasítását indítványozta.

Az elsőfokú bíróság tehát azzal, hogy a 2010. január 13-án megtartott tárgyaláson hozott 43. sorszámú végzésében kirendelt szakértői intézetet a szakértői vélemények eseti statikus szakértő bevonásával történő kiegészítésére hívta fel, éppen az I. r. felperes bizonyítási indítványának tett eleget. Annak ismeretében pedig, hogy a bíróság felhívása alapján az Igazságügyi Szakértő és Kutatóintézetek ...-i Intézete 2010. április 19. napján 54. sorszám alatt csatolt I. számú kiegészítő igazságügyi mérnökszakértői véleménye mellékleteként Sné G.M. okleveles építőmérnök tartószerkezeti szakértő által készített szakértői véleményét is csatolta -, nem értelmezhető az I. r. felperesi fellebbezésnek az az állítása, miszerint az elsőfokú eljárás során a perbe bevont szakértők nem rendelkeztek olyan kompetenciával, amely a szakvéleményük elkészítésére jogosította volna fel őket.

Tekintettel arra, hogy az I. r. felperes a fellebbezésében a továbbiakban semmilyen módon nem indokolta azt az állítását, miszerint az elsőfokú eljárásban megállapított tervezési pótdíj összege nem helytálló, az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítélete e fellebbezéssel támadott rendelkezésének az I. r. felperes által kért megváltoztatására nem talált törvényes okot.

Alapvetően találta az ítéletábra az I. r. felperesnek az a fellebbezési hivatkozását is, amely szerint a II. r. alperes érdekében készült el az általános iskolai statikai terve így, az - az elsőfokú bíróság megállapításával szemben - valójában a II. r. alperest „gazdagította” és nem a kivitelező gazdasági társaságot. Az e részében sem vitás, ezért a másodfokú eljárásban is irányadó tényállás szerint az I. r. felperes által készített, a záró szintre vonatkozóan átadott statikai tervek egyes részeit a kivitelező N. Kft. felhasználta azért, hogy az I. r. felperes tervei alapján került megvalósításra a tornaterem feletti magas tető és homlokzati R1 és R3 részletekkel megtervezett épületrész. Ilyen perbeli adatok mellett pedig - e tervek elkészítésére és azokért tervezői díj fizetésére a II. r. felperes és a II. r. alperes közötti megállapodás hiányában (ami az elsőfokú bíróság ítéletében szintén megállapított, nem vitatott és nem cáfolt tény) - valóban csak az volt megállapítható, hogy az I. r. felperes a záró szintre vonatkozóan átadott statikus tervek elkészítéséért vállalkozói díj címén ellenszolgáltatást nem követelhet. Az I. r. felperes azonban a tervek elkészítésével munkát végzett, amely ha ellenértéket képvisel, az ő rovására az azt ténylegesen átvevő és felhasználó kivitelezőt gazdagította. Ennélfogva helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy e tervek elkészítéséért a II. r. felperes a II. r. alperessel szemben alappal a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint sem követelhet marasztalást.

Alapvetően támadta a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletét a tervezői díjban őt marasztaló részével szemben a II. r. alperes is arra hivatkozva, hogy mivel az I. r. felperes a statikai terveket hiányosan bocsátotta rendelkezésére, ezért a II. r. alperesnek új terveket kellett készíttetnie, amelyek többletköltséget okoztak számára, és az építkezés elhúzódását eredményezték.

A Pp. 139. §-a ugyanis akként rendelkezik, hogy a felperes nyilatkozata után az alperes terjeszti elő ellenkérelmét, amely vagy a per megszüntetésére (Pp. 157. §) irányul, vagy érdemi védekezést, illetve ellenkövetelést (vizontkereset, beszámítás) tartalmaz a felperes kereseti kérelmével szemben. Az ellenkérelemben elő kell adni az annak alapjául szolgáló tényeket és ezek bizonyítékait.

A felterjesztett iratokból az kétségtelenül megállapítható, hogy a felperesek vállalkozói díj megfizetésére kötelezésük iránti keresetével szemben az I-II. r. alperesek a per 2008. március 5-ei tárgyalásán írásban is előterjesztett (7.G.../2008/2/A/4. sorszám alatt csatolt), a kereset teljes elutasítására irányuló érdemi ellenkérelmükben már hivatkoztak arra, hogy „az I. r. felperes a statikai terveket hiányosan bocsátotta a kivitelező és a megrendelő rendelkezésére, és ezzel az I-II. r. alpereseknek többletköltséget és határidő elhúzását eredményezte”.

A mindvégig jogi képviselővel eljáró I-II. r. alperesek azonban „a statikai tervek hiányos” szolgáltatása miatt érvényesíthető díjleszállítás és/vagy kártérítés iránti, illetőleg az azzal okozati összefüggésben keletkezett többletköltségük, valamint „a határidő elhúzódása” következtében keletkezett káraik megfizetésére irányuló ellenkövetelésüket, az elsőfokú eljárás során sem vizontkeresettel, sem beszámítási kifogás útján nem érvényesítették. A jogi képviselővel eljáró I-II. r. alpereseket pedig az elsőfokú bíróság a Pp. 7. § (2) bekezdése szerint nem volt köteles kioktatni azon perbeli eljárási jogosultságukról, hogy díjleszállítás, illetőleg kártérítés iránti igényüket az I. r. felperessel szemben a Pp. 139. §-a alapján vizontkeresettel, vagy beszámítási kifogással érvényesíthetik.

Vizontkereset vagy beszámítási kifogás előterjesztésének hiányában pedig ezzel összefüggő tényállásaik tekintetében bizonyítási eljárás lefolytatására, illetőleg az ítéletben tényállás megállapítására sem volt szükség, így ennek elmulasztása miatt sem állapítható meg az elsőfokú bíróság részéről eljárási szabálysértés.

Annak pedig, hogy az ítélet tábla az I-II. r. alperesek részéről a fellebbezésben előadottakat vizontkeresetként, vagy beszámítási kifogásként érdemben vegye figyelembe, eljárásjogi akadálya volt. A Pp. 147. § (1) bekezdése ugyanis úgy rendelkezik, hogy az alperes a felperes ellen vizontkeresetet az elsőfokú ítélethozatalát megelőző tárgyalás berekesztéséig indíthat. Ennél fogva a fellebbezésben vizontkereset nem terjeszthető el.

A Pp. 247. § (3) bekezdése feltételeket állapít meg a beszámítási kifogásnak a másodfokú eljárásban való előterjesztésére vonatkozóan is. Eszerint a másodfokú eljárásban beszámítási kifogást csak akkor lehet előterjeszteni, ha azt az ellenfél elismeri, vagy ha a beszámítani kért követelés az elsőfokú tárgyalás berekesztését követően járt el.

Az ítélet tábla megállapítása szerint a jelen esetben a beszámítási kifogás másodfokú eljárásban való előterjesztésének egyik törvényi feltétele sem állt fent, hiszen az I. r. felperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének e részében is az eredeti keresete szerinti megváltoztatását - ebben értelemszerűen az alperesek esetleges beszámítási kifogásának az elutasítását - kérte, azt pedig a II. r. alperes sem állította, hogy a beszámítási kifogásban megjelölt követelései csupán az elsőfokú ítélet meghozatalát követően váltak volna esedékessé. Ezért az ítélet tábla mellőzte az I-II. r. alperes fellebbezése e részében előadottaknak vizontkeresetként, vagy beszámítási kifogásként történő érdemi vizsgálatát.

Az I. r. felperes a személyiségi joga megsértésével kapcsolatban előterjesztett keresetével összefüggésben, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával, az I-II. r. alpereseknek

a javára 5 000 000 Ft nem vagyoni kártérítés megfizetésére kötelezése iránti fellebbezési kérelmét semmivel nem indokolta. Az ítéltábla pedig a megállapított személyiségi jogsértés miatt a nem vagyoni kártérítés fizetésére kötelezés iránti kereseti kérelmet elutasító érdemi döntéssel és annak indokaival - anélkül, hogy részletesen megismételné - mindenben egyetért.

Nem alapos I-II. r. alperesek fellebbezése az elsőfokú bíróság ítéletét a megállapító, és emiatt a II. r. alperest nyilvános elégtétel adására kötelező rendelkezéseit támadó részében sem.

Megjegyzzi az ítéltábla, hogy ezzel összefüggésben I. r. alperesnek - a II. r. alperessel együtt előterjesztett - az a fellebbezési kérelme, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet változtassa meg, és a felperesek keresetét utasítsa el, értelmezhetetlen, mert az ítélet az I. r. alperesre vonatkozó megállapító, vagy marasztaló rendelkezést nem, ezáltal csak elutasítást tartalmaz.

Megjegyzzi az ítéltábla azt is, hogy bár az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező része annyiban nem felel meg, a Pp. 220. § (1) bekezdés b.) pontja szerint a személyiségvédelmi perben hozandó ítélet rendelkezésével szemben támasztott követelményeknek, hogy az nem tartalmazza, a kifogásolt újságcikk felperes hírnevét rontó kitételével melyik alperes sértette meg az I. r. felperes jó hírnévhez fűződő személyiségi jogát. Azonban a rendelkező rész egyéb részeinek, és az ítélet indokolásának egybevetéséből egyértelműen megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság e tekintetben a II. r. alperest marasztalta, míg a többi alperessel szemben a keresetet e részében is elutasította. E pontosításon kívül, további fellebbezés hiányában az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének rendelkező részét nem érintethette.

Az I. r. alperesnek az a fellebbezési hivatkozása, miszerint a kifogásolt állítások csak véleményeket fogalmaztak meg, és a tényközlések valóságtartalma nem vitatható, tartalma szerint két egymást kizáró fellebbezési támadás volt.

A Ptk. 78. §-ának (1) bekezdése szerint a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jó hírnév védelmére is. A (2) bekezdés szerint a jó hírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényt állít, híresztel, vagy való tényt hamis színben tüntet fel. A hírnév a személy társadalomban betöltött szerepének értékelését befolyásoló ismereteket jelenti. A jogsértés megállapításának a feltétele: valamilyen a személyt érintő közlés, tényállás kifejezése, ennek az objektív valótlansága, ezáltal a személy hátrányos értékelésének a befolyásolása. A hírnévrontást a közlés tartalma valósítja meg. A hírnévrontás a tényállításokra, adatközlésekre korlátozódik. Hírnévrontást lehet elkövetni a nyíltan ki nem mondott, csak sugallt (kétértelmű) célozgatásokkal, utalásokkal is.

Mindezekből következően a jó hírnév sérelmét általában a valótlan és a közfelfogás szerint sértő tény állítása, híresztelése, hamis színben feltüntetése okozza. Ugyanakkor a szabad véleménynyilvánításhoz való jog alkotmányos alapjog, ami nem jelenti azonban, hogy személyiségi jogsértést véleménynyilvánítással ne lehetne megvalósítani. A véleménynyilvánítás is eredményezheti a jó hírnév sérelmét, ha az közvetve, vagy közvetlenül valótlan tényállítást tartalmaz, illetve kifejezésmódjában sértő, bántó, vagy megalázó (BH 1993.89.).

A jelen ügyben jogszabálysértés nélkül állapította meg az elsőfokú bíróság a jó hírnév sérelmét a ...-i Hírek című időszaki lapban 2007 júliusában közölt „Több nap, mint kolbász” című cikknek az ítélete rendelkező részében idézett kitételével kapcsolatban. Az ugyanis ténszerű állítást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a projekt tervezésére és kivitelezésére az I. r. felperes kapott megbízást, az engedélyezett tervek pedig az I. r. alperes alvállalkozói F.A. és I.Gy. készítették. Az alperesek az elsőfokú eljárás során, a II. r. alperes pedig a fellebbezésében nem cáfolta azt a megalapozott elsőfokú bírósági megállapítást, miszerint ezek a tényállítások nem feleltek meg az objektív valóságnak.

Az ítéletábra álláspontja egyezik ebben a tekintetben az elsőfokú bíróság ítéletében kifejtett állásponttal, nevezetesen, hogy a II. r. alperes tulajdonában lévő időszaki lapban megjelent cikkben közzétett ez a kitétel valótlán tényállításnak minősül, és az I. r. felperesre nézve sértő.

Az elsőfokú bíróság ezért a Ptk. 84. § (1) bekezdés a.) pontja alapján helyesen állapította meg az I. r. felperes jó hírnevének megsértését, így az e döntés megváltoztatására irányuló felperesi fellebbezés minden alapot nélkülözött.

A Ptk. 84. § (1) bekezdésének c.) pontja alapján helyes álláspontot foglalt el az elsőfokú bíróság a tekintetben is, hogy az I. r. felperes a II. r. alperes részéről elégtételadásra tarthat igényt. Ennek a jogerős ítélet rendelkező részének és indokolásának közlésével elrendelt módja pedig az adott tényállás mellett megfelelt a Ptk. 84. § (1) bekezdés c.) pontja alapján kialakult következetes bírói gyakorlat elveinek, azt a fellebbezésében a II. r. alperes sem kifogásolta.

A leírtak alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét - nem fellebbezett részében nem érintve - a Polgári perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. §-ának (2) bekezdése alapján - de a Pp. 254. §-ának (3) bekezdése szerint, lényegében saját helyes indokainál fogva - helybenhagyta.

A saját fellebbezésük eredménytelensége folytán a másodfokú eljárásban az I. r. felperes is, és az I-II. r. alperesek is pervesztesek, a másik fél fellebbezése tekintetében pedig pernyertesek lettek.

A másodfokú pernyertesség-peresztesség arányának megállapításánál az ítéletábra az alábbiakra volt figyelemmel:

„Az illetekekről” szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 40. §-ának (1) bekezdése szerint, ha a fél egy eljárásban, egy jogviszonyból eredő több igényét, vagy több jogviszonyból eredő igényeit érvényesíti, az eljárás tárgya értékének megállapításakor - a járulékok figyelmen kívül hagyásával - az előterjesztett igények együttes értékét kell figyelembe venni.

Miután az I. r. felperes a fellebbezésében a személyiségi jogsértéssel kapcsolatos keresetét elbíráló részében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását csak a nem vagyoni kártérítés iránti kérelmet elutasító részében kérte, az ítéletábrának nem kellett figyelemmel lennie arra a szabályra, hogy személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perben a meg nem határozható perérték nem többszörözhető.

Az I. r. felperes fellebbezése folytán indult másodfokú eljárásban az Itv. 40. § (1) bekezdése szerinti pertárgyértéket ezért az együttes (1 384 800 + 5 000 000) 6 384 800 Ft értékben állapította meg.

Az I-II. r. alperesek az együttesen benyújtott fellebbezésükben a II. r. alperes 1 615 200 Ft marasztalásának mellőzése mellett a terhére személyiségi jogsértés megállapításának, és vele szemben az objektív szankció alkalmazásának a mellőzését is kérték. Miután a személyhez fűződő jog megsértése miatt előterjesztett objektív szankciók alkalmazása iránt indított perben a per tárgyának értéke nem határozható meg, ezért az ilyen perekben a per tárgyának értékeként az Itv. 39. §-ának (1) és (3) bekezdésében meghatározott összeget kell számításba venni.

Az Itv. 39. §-ának (3) bekezdés c.) pontjának - a 2011. évi CLVI. törvénnyel módosított, 2012. január 1. napjától - hatályos rendelkezése szerint pedig az ítéletelőtti fellebbezési eljárásban peres eljárás esetén az eljárás tárgyának értéke 600 000 Ft. Ilyen módon az I-II. r. alperesek fellebbezése alapján indult fellebbezési eljárás tárgyának értéke $(1\,615\,200 + 600\,000) = 2\,215\,200$ Ft. Ebből következően a másodfokú eljárásban 6 384 800 Ft tekintetében az I. r. felperes pereszes, 2 215 200 Ft vonatkozásában pedig pernyertes lett. Pervesztességének-pernyertességének aránya tehát 60-30 %. Erre tekintettel az ítéletelőtti a Pp. 81. §-ának (1) bekezdése alapján az I. r. felperest kötelezte az I-II. r. alperesek, mint egyetemlegesen jogosultak javára az ügyvédi munkadíjból eredően keletkezett másodfokú perkielégük arányos részének a megfizetésére.

Az ügyvédi munkadíj összegét az ítéletelőtti a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a.) pontja, (3), (5) bekezdései, és a 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján 4 169 600 Ft pertárgyérték alapulvétele, de a kifejtett ügyvédi tevékenységre tekintettel a (6) bekezdés alkalmazásával (27 %-os ÁFA-t is tartalmazó) 25 400 Ft-ban állapította meg, figyelembe véve azt is, hogy a másodfokú eljárás során tárgyalás tartására nem került sor.

Az I. r. felperes a részére biztosított illetékfeljegyzési joga miatt, az I-II. r. alperesek pedig az Itv. 5. § (1) bekezdésének b.) pontja szerinti illetékmentességük folytán a fellebbezésükre nem róttak le illeték. Ezért az ítéletelőtti az I. r. felperest a 6 384 800 Ft másodfokú pertárgyérték alapján az Itv. 46. §-ának (1) bekezdése szerinti mértékű, 510 800 Ft fellebbezési eljárási illetékből a peresztességével arányos (kerekítve) 340 500 Ft le nem rótt illeték állam részére történő megfizetésére a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése, és a 15. § (1) és (3) bekezdése alapján kötelezte.

Az ezen felüli meg nem fizetett fellebbezési illeték az I-II. r. alperesek személyes illetékmentessége folytán ugyanezen rendelet 14. §-a értelmében az állam terhén marad.

Debrecen, 2012. október hó 26. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Dr. Riczu András sk előadó bíró, Cógoiné Dr. Boros Ágnes sk bíró

A kiadmány hitelűl:

Kiadó